

POSTACIE EKONOMII SPOŁECZNEJ

Edward Abramowski (1868–1918) – polski myśliciel polityczny, filozof, psycholog i socjolog. Bliski przyjaciel Stefana Żeromskiego, pierwowzór Szymona Gajowca w powieści "Przedwiośnie". Wielki teoretyk, prekursor zarówno ruchu stowarzyszeniowego, jak i ruchu spółdzielczego.

ks. Stanisław Adamski (1875–1967) - wybitny organizator, działacz i propagator polskiej spółdzielczości. Pracował w gnieźnieńskiej spółdzielni kredytowej "Kasa UI", stał się członkiem Patronatu, a wreszcie objął urząd Patrona Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych w Wielkopolsce w 1911 r. Za jego patronatu w 1913 r. na 287 wielkopolskich spółek kredytowych, aż w 212 pracowało blisko 300 księży, często na stanowiskach prezesów kas. Dla ks. Adamskiego spółdzielczość stanowiła ważny element rozwoju gospodarczego.

ks. Wacław Bliziński (1870–1944) – twórca sukcesu ekonomicznego gminy Lisków w zaborze rosyjskim, do której przybył na przełomie wieków i zachęcił mieszkańców do współpracy założono Spółdzielnię Spożywców, która powoli rozrastała się o mleczarnię, piekarnię, Stowarzyszenie Zbożowe czy Stowarzyszenie Budowlane, atakże podjęto wiele inicjatyw edukacyjnych i kulturalnych).

Stefan Bratkowski (ur. 1934) – publicysta zaangażowany w promocję aktywności obywatelskiej i ekonomicznych działań opartych na współpracy. Autor wielu książek w tym aktualizowanej "Kilka sposobów na niemożliwość, czyli poradnik dla tych, którzy nie wiedzą, że nic się nie da zrobić".

August Cieszkowski (ur. 1814) – filozof, działacz społeczny i narodowy. Poseł na Sejm Pruski i prezes Parlamentarnego Koła Polskiego. Zwolennik udziału robotników rolnych w zyskach.

ks. Jan Alojzy Ficik (ur. 1790) – w czasach zaboru Pruskiego na ziemiach śląskich stosował świeckie metody pozyskania kapitału finansowego na budowę kościoła, przyczyniając się do znacznego ożywienia życia społecznego w swojej parafii, a nawet do umocnienia tożsamości narodowej.

ks. Ignacy Kłopotowski (1866–1931) – polski prezbiter katolicki prowadzący działalność charytatywną, wydawca prasy katolickiej, założyciel Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Loretańskiej, od 2005 błogosławiony.

dr Karol Marcinkowski (1800–1846) – przywódca polskiej pracy organicznej w Wielkopolsce, inicjator i współtwórca słynnego polskiego Bazar w Poznaniu ("*w celu podniesienia przemysłu oraz wpływania na postęp rolnictwa i ułatwienia zbierania się licznej publiczności w zamiarach dobroczynnych*") Towarzystwa Naukowej Pomocy (1841).

Romuald Mielczarski (1871-1926) – jeden z liderów Towarzystwa Kooperatystów, współtwórca nowoczesnej spółdzielczości spożywców w Polsce. Przez wiele lat dyrektor związku spółdzielczego „Społem” – największej w międzywojniu instytucji handlowej na ziemiach polskich, twórca jej podstaw organizacyjnych i finansowych. Zwolennik konsekwentnie demokratycznego i prospołecznego oblicza kooperatyizmu. Jedna

z najwybitniejszych i najbardziej zasłużonych postaci w historii polskiego ruchu spółdzielczego.

Konrad Prószyński (1851–1908) – Kazimierz Promyk (bo pod takim pseudonimem znany jest Konrad Prószyński) to samouk, który w dużej mierze sam wymyślił i zorganizował z sukcesem coś, co dziś można by uznać za przedsiębiorstwo społeczne o efektach na niespotykaną skalę.

ks. Stanisław Staszic (1755–1826) – współtwórca ruchu stowarzyszeniowego (towarzystw naukowych m.in. prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk), prekursor ruchu spółdzielczego (założył w 1816 r. Hrubieszowskie Towarzystwo Rolnicze).

Franciszek Stefczyk (1861–1924) – założyciel w 1889 pierwszej na ziemiach polskich wiejskiej spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowej wg wzoru Raiffeisena i propagator "kas stefczyka" na wsi galicyjskiej. Działacz struktur organizacyjnych spółdzielni rolniczych.

ks. Augustyn Szamarzewski (1832–1891) – kaznodzieja, który swoich kazaniach jak i działaniach myślał z jednej strony o sprawie narodowej, z drugiej zaś o poprawie bytu materialnego lokalnej społeczności. Pomysłodawca kasy zapomogowo-pożyczkowej przy "Towarzystwie rzemieślniczym czyli przemysłowym pod opieką św. Józefa".

ks. Piotr Wawrzyniak (1848–1910) – jeden z głównych aktorów "najdłuższej wojny nowoczesnej Europy", czyli walki polskich obywateli zaborów pruskiego o własną tożsamość. Współzałożyciel i aktywny uczestnik wielu towarzystw (np. Towarzystwo Przemysłowe, Towarzystwo Oświaty Ludowej), inspirator wielu inicjatyw edukacyjnych i kulturalnych), twórca Banku Ludowego i Związku Spółek Zarobkowych.

Stanisław Wojciechowski (1869 – 1953) - działacz w Towarzystwie Kooperatystów w Warszawie założonym. Będąc w zarządzie tej organizacji, zajął się działalnością prasy, banku, kółek rolniczych, sklepów robotniczych podległych Towarzystwu. Był redaktorem czasopisma spółdzielczego „Społem” (w jego mieszkaniu mieściła się redakcja tygodnika). Opublikował książkę pt. *Ruch spółdzielczy i rozwój jego w Anglii*. Był organizatorem pierwszego zjazdu organizacji ruchu spółdzielczego spożywców. Od 1911 do 1915 zajmował stanowisko dyrektora Związku Towarzystw Spożywczych. Organizacja posiadała własne hurtownie, Dom Społem i ośrodek edukacyjny.